

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2015 m. rugpjūčio.... d. įsakymu Nr. 4-

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS
NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“
PRIEMONĖS NR. 05.4.1-LVPA-V-812 „NACIONALINIŲ TURIZMO MARŠRUTŲ,
TRASŲ IR PRODUKTŲ RINKODARA BEI TURIZMO ŽENKLINIMO
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“
PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-V-812 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklavimo infrastruktūros plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-V-812 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklavimo infrastruktūros plėtra“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2015–2017 metų veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 4-724 „Dėl Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2015–2017 metų veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų planas);

2.4. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinį veiklos planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. 269 „Dėl 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Kultūra“ tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“;

2.5. Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklės, patvirtintas Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2015 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V(E)-4 „Dėl lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių LVMOT 15 patvirtinimo“ (toliau – Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklės).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. **Atsakingas turizmas** – turizmo rūšis skatinanti optimaliai naudoti išteklius, išsaugant gamtos išteklius ir biologinę įvairovę, gerbti turistus priimančių bendruomenių socio-kultūrinį autentiškumą, išsaugant jų nekilnojamąjį ir gyvąjį kultūros paveldą bei tradicines vertybes, prisidėti prie tarpkultūrinio supratimo ir tolerancijos, palaikyti gyvybingas ir ilgalaikes ekonomines veiklas, duodančias socialinę ir ekonominę naudą visoms dalyvaujančioms interesų grupėms, skatinti vietovei tinkamiausias turizmo formas ir panašiai.

4.2. **Valstybės ir savivaldybės biudžetinė įstaiga** – sąvoka atitinka biudžetinės įstaigos sampratą apibrėžta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 2 straipsnyje.

4.3. **Turizmo rinkodaros priemonė** – sąvoka apibrėžta 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (rodiklio kodas P. S.337).

4.4. **Unikalus vartotojas** – fizinis asmuo, kuris prisijungęs unikalium internetu protokolo (IP) adresu, pasinaudojo sukurta e-rinkodaros priemone.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 10 221 884 Eur (dešimties milijonų dviejų šimtų dvidešimt vieno tūkstančio aštuonių šimtų aštuoniasdešimt keturių eurų), iš kurių iki 8 688 601 Eur (aštuonių milijonų šešių šimtų aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių šešių šimtų vieno euro) – Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšos, iki 1 533 283 Eur (vieno milijono penkių šimtų trisdešimt trijų tūkstančių dviejų šimtų aštuoniasdešimt trijų eurų) – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo Ministerija turi teisę šiame punkte nurodytas sumas padidinti, neviršydama Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos Priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjo lūkesčių.

9. Priemonės tikslas – didinti kultūros ir gamtos paveldo objektų lankomumą ir žinomumą.

10. Pagal Aprašą remiamos veiklos:

10.1. nacionalinių turizmo maršrutų, turizmo trasų ir prioritetinių turizmo produktų, apimančių kultūros ir gamtos paveldo objektus, rinkodara;

10.2. informacinių kelio ženklų, nurodytų Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Kelių eismo taisyklės), 1 priedo 628 punkte (toliau – informaciniai kelio ženklai) projektavimas, gamyba, įrengimas.

11. Pagal Aprašą nurodytas remiamas veiklas kvietimą teikti paraiškas numatoma paskelbti 2015 metų III ketvirtį.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

12. Pagal Aprašą galimas pareiškėjas yra Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos. Galimi partneriai įgyvendinant Aprašo 10.1 papunktyje nurodytą veiklą yra valstybės ir savivaldybių biudžetinės įstaigos, viešieji juridiniai asmenys, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina valstybės ar savivaldybės biudžetinė įstaiga. Įgyvendinant Aprašo 10.2 papunktyje nurodytą veiklą galimi partneriai yra valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčios valstybės įmonės, Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos.

13. Partneriu (-iais) gali būti tik juridiniai asmenys. Partneriu (-iais) negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

14. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) ir partneris (-iai) turi būti pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti projektą ir atitikti jiems keliamus reikalavimus, išdėstytus Aprašo 1 priedo 5 punkte.

15. Partnerio įtraukimo į projektą būtinumas turi būti pagrįstas paraiškoje. Prie paraiškos turi būti pridėdama jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopija, kurioje turi būti nustatytos šalių prievolės ir atsakomybės už iš finansavimo lėšų įsigytą ir (ar) sukurtą turtą ir jo priežiūrą bei turto priežiūrai reikalingų investicijų užtikrinimą.

16. Pareiškėjas yra atsakingas už projekto įgyvendinimą.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

17. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių III skyriaus dešimtajame skirsnyje nustatytus bendruosius projektų reikalavimus.

18. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 18 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1(7) (vertinimo aspektai nurodyti Aprašo 1 priede):

18.1. projektas prisideda Veiksmų plano įgyvendinimo;

18.2. Projektas turi prisidėti prie atsakingo turizmo skatinimo kultūros ir gamtos paveldo objektuose (kriterijus taikomas tik Aprašo 10.1 papunktyje nurodytai veiklai);

18.3. Projektu numatoma pasiekti ne mažesnę nei 5 procentų e-rinkodaros priemonių unikalių vartotojų skaičiaus augimą per 1 metus nuo projekto veiklų įgyvendinimo pradžios (kriterijus taikomas tik Aprašo 10.1 papunktyje nurodytai veiklai);

18.4. Projekte numatytos ženklinti lankytinos vietos yra įtrauktos į lankytinų vietų sąrašą, nurodytą Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių 16 punkte (kriterijus taikomas tik Aprašo 10.2 papunktyje nurodytai veiklai).

19. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

20. Pagal Aprašą nefinansuojami projektai:

20.1. kuriais siekiama vykdyti prioritetinių turizmo plėtros regionų e-rinkodaros veiklas, aktualias regionų (savivaldybių) lygmeniu;

20.2. kuriais siekiama vykdyti ženklų, išskyrus informacinius kelio ženklus, informacinių stendų, nuorodų ir kitos ženklinimo infrastruktūros projektavimo, gamybos, įrengimo veiklas. Taip pat nefinansuojami projektai, kuriais siekiama vykdyti informacinių kelio ženklų įrengimo veiklas saugomose teritorijose prie tvarkytinų, sutvarkytų ir pritaikytų lankymui objektų;

20.3. kuriais siekiama vykdyti saugomose teritorijose esančių kultūros ir gamtos paveldo objektų tvarkymui ir pažinimui skirtas veiklas;

20.4. kuriais siekiama vykdyti visuomenės informavimo, edukacines ir švietimo įvairiais aplinkos klausimais veiklas;

20.5. jeigu jiems finansavimas buvo skirtas pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programos priemonę VP3-1.3-ŪM-04-V „Turizmo informacinių paslaugų ir infrastruktūros plėtra ir turizmo rinkodaros skatinimas“.

21. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 36 mėnesiai nuo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutarties (toliau – projekto sutartis) pasirašymo dienos.

22. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto vykdymo laikotarpis, nurodytas Aprašo 21 punkte, gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka.

23. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

24. Projektu turi būti siekiama visų toliau išvardytų stebėsenos rodiklių, kurių skaičiavimo aprašai yra patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ ir paskelbti ES struktūrinių fondų interneto svetainėje <http://www.esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/stebesenos-rodikliu-skaiciavimo-aprasai>:

24.1. įgyvendinat Aprašo 10.1 papunktyje nurodytą veiklą projektu turi būti siekiama specialiojo produkto stebėsenos rodiklio „Įgyvendintos turizmo rinkodaros priemonės“, kodas P.S.337;

24.2. įgyvendinat Aprašo 10.2 papunktyje nurodytą veiklą projektu turi būti siekiama nacionalinio produkto stebėsenos rodiklio „Įrengti informaciniai kelio ženklai“, kodas P.N.807.

25. Neturi būti numatyta projekto apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

26. Neturi būti numatyta projekto veiksmų, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

27. Projekto veikla turi būti pradėta įgyvendinti ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

28. Projektas ir projekto veiklos negali būti finansuotos ar finansuojamos iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (ar) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti skyrus ES struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą.

29. Valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

30. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios paskelbtos ES struktūrinių fondų interneto svetainėje www.investicijos.lt (toliau – interneto svetainė www.esinvesticijos.lt), išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

31. Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 1 448 100 Eur (vienas milijonas keturi šimtai keturiasdešimt aštuoni tūkstančiai šimtas eurų). Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 29 000 Eur (dvidešimt devyni tūkstančiai eurų).

32. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

33. Pagal Aprašą tinkamos finansuoti išlaidos, kurios:

33.1. nurodomos 3 išlaidų kategorijoje „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“:

33.1.1. informacinių kelio ženklų projektavimas, gamyba, įrengimas ir kitos susijusios išlaidos;

33.1.2. tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu sukurto turto draudimas;

33.1.3. kiti darbai, nurodyti Lietuvos Respublikos statybos techniniuose reglamentuose, ir susijusios išlaidos;

33.2. nurodomos 4 išlaidų kategorijoje „Įranga, įrenginiai ir kitas turtas“:

33.2.1. kompiuterinės įrangos įsigijimas arba lizingas (finansine nuoma). Lizingo laikotarpis negali būti ilgesnis už projekto įgyvendinimo laikotarpį, t. y. lizingo būdu įsigyta kompiuterinė įranga iki projekto įgyvendinimo pabaigos nuosavybės teise turi priklausyti projekto vykdytojui (ne daugiau kaip 20 procentų tinkamų finansuoti projekto išlaidų);

33.2.2. rinkoje esančios standartinės programinės įrangos įsigijimas, įskaitant jos programavimą ir (ar) konfigūravimą projekto vykdytojo poreikiams ir projekto veikloms;

33.2.3. patentų, licencijų, prekių ženklų įsigijimas;

33.2.4. išlaidos, susijusios su projekto veikloms naudojamos ir šių veiklų tęstinumui užtikrinti būtinos įrangos, prietaisų, įrenginių ir panašiai pirkimu;

33.2.5. tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu įsigyto turto draudimo išlaidos;

33.3. nurodomos 5 išlaidų kategorijoje „Projekto vykdymas“:

33.3.1. projektavimo darbai, techninių dokumentų rengimo, projekto ekspertizė ir kitos tiesioginėms projekto veikloms vykdyti reikalingų paslaugų pirkimo išlaidos;

33.3.2. techninės, statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos, sistemos nuostatų, techninės specifikacijos parengimo ir (ar) atnaujinimo, atitinkamų administravimo ir duomenų suvedimo taisyklių parengimo, saugos dokumentų parengimo išlaidos ir kitos susijusios išlaidos, sistemos palaikymo ir priežiūros išlaidos; informacinių sistemų sukūrimui ir funkcionavimui užtikrinti būtinos išlaidos (programavimo paslaugos, sukurtų programinių modulių testavimo išlaidos, sistemos duomenų surinkimo ir suvedimo išlaidos, administravimo dalies ir internetinio puslapio aplikacijų pertvarkymo išlaidos, internetinio puslapio dizaino išlaidos, turinio valdymo sistemos modernizavimo išlaidos);

33.3.3. išlaidos, susijusios su išorinio konsultavimo paslaugų, būtinų projekto veikloms įgyvendinti, tyrimų, studijų, strategijų pirkimu;

33.3.4. išlaidos, susijusios su kitų paslaugų, būtinų tiesioginėms projekto veikloms įgyvendinti, t. y. leidinių (tarp jų ir elektroninėse laikmenose) rengimas (informacijos surinkimas, maketavimas, vertimas, spausdinimas, platinimas); stendų, plakatų, straipsnių, informacinių katalogų, pristatančių Lietuvos kultūros ir gamtos paveldo objektus, ir kitos rengimo paslaugos; reklamos per televiziją, radiją, spaudą, internetą (tarp jų ir tarptautines rezervavimo sistemas) Lietuvoje ir užsienyje paslaugų pirkimo išlaidos; parodų organizavimo išlaidos (tarp jų parodų plotų rezervavimo, renginių juose organizavimo, dalyvavimo, stendų gabenimo, projektavimo, gamybos, įrengimo ir kitos susijusios išlaidos); elektroninės rinkodaros paslaugų išlaidos; dalyvavimo renginiuose ar organizacijose (tarp jų ir narystės mokestis), pristatant Lietuvos kultūros ir gamtos paveldo objektus, seminarų, specialiųjų renginių (maratonų, žygių, konkursų) organizavimo paslaugų pirkimo išlaidos; turizmo reprezentacinių suvenyrų, prezentacijų, edukacinių programų ir kitų priemonių, pristatančių kultūros ir gamtos paveldo objektus, kūrimo, gamybos ir įgyvendinimo išlaidos; kitų paslaugų, būtinų tiesioginėms projekto veikloms įgyvendinti, pirkimo išlaidos;

33.3.5. išlaidos projektą administruojančių asmenų darbo užmokesčio ir susijusios išlaidos, jeigu jos yra būtinos ir atitinka vidutinės rinkos kainas, apskaičiuotos naudojant tinkamai pagrįstą metodą (iki 10 procentų tinkamų finansuoti projekto išlaidų);

33.3.6. biuro prekių ir paslaugų išlaidos, t. y. biuro ir kanceliarinių prekių išlaidos, dauginimo ir kopijavimo, ryšio paslaugų (kurios nepatenka į komandiruočių išlaidas), komunalinių paslaugų, t. y. elektros, šildymo, vandens ir panašiai išlaidos, transporto priemonių eksploatavimo ir panašios išlaidos;

33.3.7. projekto lėšų panaudojimo patikrinimo paslaugų (audito) pirkimo išlaidos, jei tokių paslaugų poreikį nustato įgyvendinančioji institucija, atlikdama paraiškos vertinimą. Tokios išlaidos gali būti nurodytos paraiškoje;

33.3.8. projekto veikloms naudojamo ilgalaikio turto, nusidėvėjimo ar amortizacijos sąnaudos;

33.4. nurodomos 6 išlaidų kategorijoje „Informavimas apie projektą“ – informavimo ir viešinio priemonės įgyvendinti skirtos išlaidos, tiesiogiai susijusios su projekto veiklomis.

34. Visas projekte įsigijamas ilgalaikis materialusis turtas iki jo įsigijimo turi būti naujas (nenaudotas).

35. Bendra išlaidų, nurodytų Aprašo 33.3 papunktyje, suma gali sudaryti ne daugiau kaip 30 procentų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

36. Projekto biudžetas sudaromas vadovaujantis Rekomendacijomis.

37. Pagal Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos:

37.1. nustatytos Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt ketvirtajame skirsnyje;

37.2. neišvardytos Aprašo 33 punkte.

38. Projekto vykdytoji nepasiekus įsipareigotų pasiekti stebėsenos ir fizinių veiklos įgyvendinimo rodiklių reikšmių, taikomos Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

39. Pareiškėjas turi pateikti Ministerijai projektinius pasiūlymus, pagal formą patvirtintą 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos administravimo darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu ir skelbiamą interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo kvietimo juos pateikti paskelbimo dienos.

40. Pareiškėjas privalo pateikti vieną originalų projektinio pasiūlymo egzempliorių ir projektinio pasiūlymo versiją elektroninėje laikmenoje.

41. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjas, kurio projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką finansuoti projektą (toliau – paraiška).

42. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios forma nustatyta Projektų taisyklių 3 priede ir skelbiama interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt.

43. Pareiškėjas pildo paraiškos formą ir Projektų taisyklių 13 punkte nustatyta tvarka teikia ją įgyvendinančiajai institucijai raštu, kartu pateikdamas ir elektroninę laikmeną (jei įdiegtos funkcinės galimybės, per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) Projektų taisyklių dvyliktame skirsnyje nustatyta tvarka teikia ją įgyvendinančiajai institucijai).

44. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

44.1. jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties patvirtintą kopiją, vadovaujantis Aprašo 15 punktu;

44.2. informaciją, reikalingą projekto atitikčiai projektų atrankos kriterijams įvertinti (Aprašo 2 priedas).

45. Visi Aprašo 44 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami Projektų taisyklių 13 punkte nustatyta tvarka įgyvendinančiajai institucijai raštu, kartu pateikiant ir elektroninę laikmeną (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, teikiama per DMS).

46. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė.

47. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių II skyriaus penktajame skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos

konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

48. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus.

49. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus Projektų taisyklių 118 punkte nustatyta tvarka. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

50. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos.

51. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų, kurių suma didesnė nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą Projektų taisyklių 127 punkte nustatyta tvarka įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 13 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuoja per DMS), taip pat Ministeriją ir vadovaujančiąją instituciją raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 9 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuoja per 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemį SFMIS2014), nurodydama termino pratęsimo priežastis.

52. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame, penkioliktajame ir šešioliktajame skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas raštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuojamas per DMS) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

53. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskusti Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka ir terminais.

54. Sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių III skyriaus septynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

55. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos elektroniniu paštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės – per DMS) pateikia šį sprendimą pareiškėjui.

56. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys. Projektų sutartys yra keičiamos ar nutraukiamos Projektų taisyklių IV skyriaus devynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

57. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą Projektų taisyklių 166 punkte nustatyta tvarka. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Jeigu pareiškėjas atsisako pasirašyti projekto sutartį ar per nustatytą terminą jos nepasirašo, įgyvendinančioji institucija informuoja Ministeriją ir pareiškėją Projektų taisyklių 168 punkte nustatyta tvarka.

58. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

58.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

58.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroninio pasirašymo priemonėmis su kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatais, atsižvelgiant į tai, kokią šių dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

59. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Projektų taisyklėse ir Apraše nustatytus reikalavimus.

60. Projektų įgyvendinimo stebėsenai vykdyti sudaromas Priemonės projektų priežiūros komitetas, kurio sudarymo ir veiklos principai nustatomi šio komiteto reglamente.

61. Trejus (Projekto vykdytojui įgyvendinus Aprašo 10.1 papunktyje nurodytą veiklą) arba penkerius (Projekto vykdytojui įgyvendinus Aprašo 10.2 papunktyje nurodytą veiklą) metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

62. Projekto vykdytojas turi apdrausti ilgalaikį materialųjį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti vykdant projektą naudotas finansavimas, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu (nuo to momento, kai atsiranda draustinas turtas) ir ne mažiau kaip trejus metus nuo projekto finansavimo pabaigos teisės aktų nustatyta tvarka.

63. Projektui gali būti skiriamas papildomas finansavimas Projektų taisyklių dvidešimtajame skirsnyje nustatyta tvarka.

64. Jei projekto veikla nepradėta įgyvendinti per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos, įgyvendinančioji institucija, suderinusi su Ministerija, turi teisę vienašališkai nutraukti projekto sutartį.

65. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų taisyklių VII skyriaus trisdešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

66. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt septintajame skirsnyje.

67. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt antrajame skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS

APRAŠO KEITIMO TVARKA

68. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių III skyriaus vienuoliktajame skirsnyje.

69. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.

2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-V-812 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklinimo infrastruktūros plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 priedas

PROJEKTO TINKAMUMO FINANSUOTI VERTINIMO LENTELĖ

Paraiškos kodas	
Pareiškėjo pavadinimas	
Projekto pavadinimas	
Projektą planuojama įgyvendinti:	
☐ su partneriu (-iais) ☐ be partnerio (-ių)	
☐ PIRMINĖ ☐ PATIKSLINTA <i>(Žymima „Patikslinta“ tais atvejais, kai ši lentelė tikslinama po to, kai paraiška grąžinama pakartotiniam vertinimui)</i>	

Bendrasis reikalavimas/ specialusis projektų atrankos kriterijus (toliau – specialusis kriterijus), jo vertinimo aspektai ir paaškinimai	Bendrojo reikalavimo/ specialiojo kriterijaus detalizavimas	Bendrojo reikalavimo/ specialiojo kriterijaus vertinimas	
		Taip / Ne/ Netaikoma/ Taip su išlyga	Komentarai
1. Planuojamu finansuoti projektu prisidedama prie bent vieno 2014–2020 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) fondų investicijų veiksmų programos (toliau – veiksmų programa) prioriteto konkretaus uždavinio įgyvendinimo, rezultato pasiekimo ir įgyvendinama bent viena pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-V-812 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklinimo infrastruktūros plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (toliau – Aprašas) numatoma finansuoti veikla.			
1.1. Projekto tikslai ir uždaviniai atitinka bent vieną veiksmų programos prioriteto konkretų uždavinį ir siekiamą rezultatą. Vertinant būtina įsitikinti, kad projekto tikslai ir uždaviniai atitinka veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir	Projekto tikslai ir uždaviniai turi atitikti veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.4.1 uždavinį „Padidinti kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą, visuomenės		

<p>prisitaikymas prie klimato kaitos“ 5.4.1 konkrečių uždavinių „Padidinti kultūros ir gamtos paveldo aktualumą, lankomumą ir žinomumą, visuomenės informuotumą apie juos supančią aplinką“, ryšys yra akivaizdus ir priežastinis.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą (toliau – paraiška).</p>	<p>informuotumą apie juos supančią aplinką“ ir siekiamą rezultatą.</p>		
<p>1.2. Projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos atitinka bent vieną Apraše nurodytą veiklą.</p> <p>Vertinant būtina įsitikinti, ar projekte numatyti tikslai, uždaviniai ir planuojamos vykdyti veiklos atitinka veiklas, nurodytas Aprašo 10 punkte.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>	<p>Projekto tikslai, uždaviniai ir veiklos turi atitikti bent vieną iš veiklų, nurodytų Aprašo 10 punkte.</p>		
<p>1.3. Projektas atitinka kitus su projekto veiklomis susijusius Apraše nustatytus reikalavimus:</p>			
<p>1.3.1. Projektas turi prisidėti prie atsakingo turizmo skatinimo kultūros ir gamtos paveldo objektuose (specialusis projektų atrankos kriterijus, patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 18 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1(7)).</p> <p>Vertinama, ar įgyvendinat projekte numatytas veiklas, yra prisidedama prie atsakingo turizmo skatinimo kultūros ir gamtos paveldo objektuose.</p> <p>Šis projektų atrankos kriterijus taikomas tik Aprašo 10.1 papunktyje nurodytai veiklai.</p> <p>Informacijos šaltiniai: dokumentai, nurodyti Aprašo 44.2 papunktyje.</p>	<p>Projektas turi atitikti Aprašo 18.2 papunktyje nustatytus reikalavimus.</p>		

<p>1.3.2. Projektu numatoma pasiekti ne mažesnę nei 5 procentų e-rinkodaros priemonių unikalių vartotojų skaičiaus augimą per 1 metus nuo projekto veiklų įgyvendinimo pradžios (specialusis projektų atrankos kriterijus, patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 18 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1(7)).</p> <p>Vertinama, ar įgyvendinus projekte numatytas veiklas, bus pasiektas ne mažesnis nei 5 procentų e-rinkodaros priemonių unikalių vartotojų skaičiaus augimas per 1 metus nuo projekto veiklų įgyvendinimo pradžios.</p> <p>Šis projektų atrankos kriterijus taikomas tik Aprašo 10.1 papunktyje nurodytai veiklai).</p> <p>Informacijos šaltiniai: dokumentai, nurodyti Aprašo 44.2 papunktyje.</p>	<p>Projektas turi atitikti Aprašo 18.3 papunktyje nustatytus reikalavimus.</p>		
<p>1.3.3. Projekte numatytos ženklinti lankytinos vietos yra įtrauktos į lankytinų vietų sąrašą, nurodytą Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių 16 punkte (specialusis projektų atrankos kriterijus, patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 18 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1(7)).</p> <p>Vertinama, ar projekte numatytos ženklinti lankytinos vietos yra įtrauktos į lankytinų vietų sąrašą, nurodytą Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių 16 punkte.</p> <p>Šis projektų atrankos kriterijus taikomas tik Aprašo 10.2 papunktyje nurodytai veiklai.</p>	<p>Projektas turi atitikti Aprašo 18.4 papunktyje nustatytus reikalavimus.</p>		

Informacijos šaltiniai: dokumentai, nurodyti Aprašo 44.2 papunktyje.			
<p>1.3.4. Projektas turi atitikti kitus su projekto veiklomis susijusius reikalavimus, nustatytus Aprašo 15, 16, 19 ir 20 punktuose.</p> <p>Informacijos šaltiniai: paraiška, struktūrinės paramos kompiuterinės informacinės valdymo ir priežiūros sistemos (toliau – SFMIS) informacija.</p>			
2. Projektas atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas.			
<p>2.1. Projektas atitinka strateginio planavimo dokumentų nuostatas.</p> <p>Projektas prisideda prie Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo 2015–2017 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 4-724 (toliau – Veiksmų planas), įgyvendinimo (specialusis projektų atrankos kriterijus, patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 18 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1(7)) atitinkdamas bent vieną iš šių Veiksmų plane numatytų veiksmų:</p> <p>2.1.1. Vykdyti Lietuvos turizmo rinkodarą socialiniuose tinklalapiuose;</p> <p>2.1.2. Atnaujinti, optimizuoti ir palaikyti svetaines Lithuania.travel, Lietuvosmarsrutai.eu ir vykdyti elektroninės rinkodaros priemones;</p> <p>2.1.3. Vykdyti turizmo reklamos kampanijas ir atstovavimą turizmo srityje, dalyvauti tarptautinėse turizmo parodose, organizuoti B2B renginius, verslo misijas, pažintinius turus žurnalistams ir kelionių organizatoriams;</p> <p>2.1.4. Išleisti turizmo produktus pristatančius ir įvaizdį gerinančius leidinius;</p> <p>2.1.5. Projektuoti, gaminti ir įrengti informacinius</p>	<p>Projektas turi atitikti nacionalinį strateginio planavimo dokumentą, nurodytą Aprašo 18.1. papunktyje.</p>		

<p>turizmo ženklus (didžiuosius informacinius ženklus prie svarbiausių turizmo objektų);</p> <p>2.1.6. Vykdyti kultūrinio turizmo maršrutų – kultūros kelių, apimančių reikšmingiausias Lietuvos kultūros paveldo objektus, rinkodarą;</p> <p>2.1.7. Įgyvendinti vietinio turizmo rinkodaros priemonės (el. rinkodara, lauko, radijo, TV reklama, pranešimai spaudai ir kt.).</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>2.2. Projektu prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS) tikslo įgyvendinimo pagal bent vieną ES BJRS veiksmų plane numatytą prioritetinę sritį ar horizontalųjį veiksmą arba bus įgyvendinama dalis ES BJRS veiksmų plane numatytų prioritetinių projektų.</p> <p>Netaikoma.</p>			
3. Projektu siekiama aiškių ir realių kiekybinių uždavinių.			
<p>3.1. Projektu prisidedama prie bent vieno Apraše nustatyto veiksmų programos ir (arba) ministerijos priemonių įgyvendinimo plane nurodyto nacionalinio produkto ir (arba) rezultato rodiklio pasiekimo.</p> <p>Vertinant būtina įsitikinti, kad projektu siekiama Aprašo 24 punkte išvardytų stebėsenos rodiklių.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>	<p>Projektas turi siekti stebėsenos rodiklių, nurodytų Aprašo 24 punkte.</p>		
<p>3.2. Išlaikyta nuosekli vidinė projekto logika, t. y. projekto rezultatai yra projekto veiklų padarinys, projekto veiklos sudaro prielaidas įgyvendinti projekto uždavinius, o pastarieji – pasiekti nustatytą projekto tikslą.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, kad išlaikyta nuosekli vidinė projekto logika, tai yra projekto rezultatai turi būti projekto veiklų</p>			

<p>padarinys, projekto veiklos – sudaryti prielaidas pasiekti projekto uždavinius, o šie – įgyvendinti nustatytus tikslus.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>3.3. Projekto uždaviniai yra specifiniai (parodo projekto esmę ir charakteristikas), išmatuojami (kiekybiškai išreikšti ir matuojami) ir įvykdomi, aiški veiklų pradžios ir pabaigos data.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, kad projekto uždaviniai atitinka šiuos kokybinius reikalavimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> – yra specifiniai – parodo projekto esmę ir charakteristikas; – išmatuojami – kiekybiškai išreikšti ir matuojami; – pasiekiami – realūs; – susieti – tapatūs vykdomoms projekto veikloms; – išskelti laiku – aiški pradžios ir pabaigos data. <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>4. Projektas atitinka horizontaliuosius (darnaus vystymosi bei moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo) principus, projekto įgyvendinimas yra suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis.</p>			
<p>4.1. Projekte nėra numatyti veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui:</p>			
<p>4.1.1. aplinkosaugos srityje (aplinkos kokybė ir gamtos išteklių, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga, klimato kaita, aplinkos apsauga ir kt.).</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>4.1.2. socialinėje srityje (užimtumas, skurdas ir socialinė atskirtis, visuomenės sveikata, švietimas ir mokslas, kultūros savitumo išsaugojimas, tausojantis vartojimas).</p> <p>Vertinant būtina įsitikinti, ar projekto įgyvendinimas</p>			

<p>neturės neigiamos įtakos socialinėje srityje.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>4.1.3. ekonomikos srityje (darnus pagrindinių ūkio šakų ir regionų vystymas).</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, kad pagrįstas projekto poreikis ir tęstinumas, rezultatai pateisina investicijas.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>4.1.4. teritorijų vystymo srityje (aplinkosauginių, socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimas).</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, ar projekto įgyvendinimas neturi neigiamos įtakos regionų vystymo srityje.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>4.1.5. informacinės ir žinių visuomenės srityje.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>4.2. Pasiūlyti konkretūs veiksmai (pademonstruotas proaktyvus požiūris), kurie rodo, kad projektas skatina darnaus vystymosi principo įgyvendinimą.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>4.3. Projekte nėra numatoma apribojimų, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.</p> <p>Vertinama, ar projekto įgyvendinimas neturi neigiamos įtakos lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų</p>			

<p>įgyvendinimui:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sudarytos vienodos dalyvavimo projekte ir naudojimosi projekto rezultatais galimybės vyrams ir moterims; – sudarytos vienodos dalyvavimo projekte ir naudojimosi projekto rezultatais galimybės bet kokios rasės ar etninės priklausomybės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religijos, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos atstovams. <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>4.4. Pasiūlyti konkretūs veiksmai, kurie rodo, kad projektu prisidedama prie moterų ir vyrų lygybės principo įgyvendinimo ir (arba) skatinamas nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principo įgyvendinimas.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>4.5. Projektas suderinamas su ES konkurencijos politikos nuostatomis, t. y. teikiamas finansavimas neviršija nustatytų <i>de minimis</i> pagalbos ribų ir atitinka reikalavimus, taikomus <i>de minimis</i> pagalbai.</p>			
<p>4.5.1. teikiamas finansavimas neviršija nustatytų <i>de minimis</i> pagalbos ribų ir atitinka reikalavimus, taikomus <i>de minimis</i> pagalbai.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>4.5.2. projektas finansuojamas pagal suderintą valstybės pagalbos schemą ar Europos Komisijos sprendimą arba pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą, laikantis ten nustatytų reikalavimų.</p> <p>Netaikoma.</p>			

<p>4.5.3. projekto finansavimas nereiškia neteisėtos valstybės pagalbos ar <i>de minimis</i> pagalbos suteikimo.</p> <p>Netaikoma.</p>			
5. Pareiškėjas ir partneris (-iai) organizaciniu požiūriu yra pajėgūs tinkamai ir laiku įgyvendinti teikiamą projektą ir atitinka jam (jiems) keliamus reikalavimus.			
<p>5.1. Pareiškėjas ir partneris (-iai) yra juridiniai asmenys.</p>			
<p>5.2. Pareiškėjas ir partneris (-iai) atitinka tinkamų pareiškėjų ir partnerių sąrašą, nustatytą Apraše.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, kad pareiškėjas ir partneris (-iai) atitinka Apraše nustatytus reikalavimus.</p> <p>Informacijos šaltiniai – paraiška.</p>	<p>Tinkamų pareiškėjų (partnerių) sąrašas yra nurodytas Aprašo 12 punkte.</p>		
<p>5.3. Pareiškėjas ir partneris (-iai) turi teisinį pagrindą užsiimti ta veikla (atlikti funkcijas), kuriai pradėti ir (arba) vykdyti, ir (arba) plėtoti skirtas projektas.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>5.4. Pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra apribojimų gauti finansavimą:</p> <p>5.4.1. pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra iškelta byla dėl bankroto arba restruktūrizavimo, nėra pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl ūkinės komercinės veiklos arba jis (jie) nėra likviduojamas (-i), nėra priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka;</p> <p>5.4.2. paraiškos vertinimo metu pareiškėjas ir partneris (-iai) yra įvykdęs (-ę) su mokesčių ir socialinio draudimo įmokų mokėjimu susijusius išipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus arba pagal kitos valstybės teisės aktus, jei pareiškėjas ir partneris (-iai) yra užsienyje registruotas juridinis asmuo (asmens) (<i>ši nuostata netaikoma juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra</i></p>			

atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai);

5.4.3. paraiškos vertinimo metu pareiškėjo ir partnerio (-ių) vadovas, ūkinės bendrijos tikrasis narys (-iai) ar mažosios bendrijos atstovas (-ai), turintis (-ys) teisę juridinio asmens vardu sudaryti sandorį, ar buhalteris (-iai), ar kitas (-i) asmuo (asmenys), turintis (-ys) teisę surašyti ir pasirašyti pareiškėjo apskaitos dokumentus, neturi neišnykusio arba nepanaikinto teistumo arba dėl pareiškėjo ir partnerio (-ių) per paskutinius 5 metus nebuvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis pagal veikas, nustatytas Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“, 3 priedo „Apribojimų skirti Europos Sąjungos finansinę paramą, 2004–2009 metų Europos ekonominės erdvės ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų, 2009–2014 metų Europos ekonominės erdvės ir (ar) Norvegijos finansinių mechanizmų, 2007–2012 metų Lietuvos ir Šveicarijos bendradarbiavimo programos finansinę paramą aprašas“ 2 punkte;

5.4.4. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir partneriui (-iams), jei jis (jie) yra įmonė (-s), perkėlusi (-ios) gamybinę veiklą valstybėje narėje arba į kitą valstybę narę, nėra taikoma arba nebuvo taikoma išieškojimo procedūra;

5.4.5. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra taikomas apribojimas (iki 5 metų) neskirti ES finansinės paramos dėl trečiųjų šalių piliečių nelegalaus įdarbinimo;

5.4.6. paraiškos vertinimo metu pareiškėjui ir partneriui (-iams) nėra taikomas apribojimas gauti finansavimą dėl

<p>to, kad per sprendime dėl lėšų grąžinimo nustatytą terminą lėšos nebuvo grąžintos arba grąžinta tik dalis lėšų;</p> <p>5.4.7. paraiškos vertinimo metu pareiškėjas ir partneris (-iai) Juridinių asmenų registrui yra pateikę metinių finansinių ataskaitų rinkinius, taip pat metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius, kaip nustatyta Juridinių asmenų registro nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro įsteigimo ir Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“.</p> <p>Informacijos šaltiniai: paraiška, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Juridinių asmenų registro duomenys, taip pat kita viešajai įstaigai Lietuvos verslo paramos agentūrai (toliau – įgyvendinančioji institucija) prieinama informacija.</p>			
<p>5.5. Pareiškėjas ir partneris (-iai) turi (gali užtikrinti) pakankamus administravimo gebėjimus vykdyti projektą.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, ar pareiškėjas ir partneris (-iai) užtikrina būtinus gebėjimus administruoti projektą – suformuoja komandą, užtikrina reikiamos kompetencijos darbuotojų įtraukimą, numato paslaugų įsigijimą ir panašiai.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>5.6. Projekto parengtumas atitinka Apraše nustatytus reikalavimus.</p> <p>Netaikoma.</p>			

<p>5.7. Partnerystė projekte yra pagrįsta ir teikia naudą.</p> <p>Vertinama tik tais atvejais, kai pareiškėjas numato įgyvendinti projektą kartu su partneriu (-iais).</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška, dokumentai, nurodyti Aprašo 44.1 papunktyje.</p>			
6. Projektas turi apibrėžtus, aiškius ir užtikrintus projekto išlaidų finansavimo šaltinius.			
<p>6.1. Pareiškėjo įnašas atitinka Apraše nustatytus reikalavimus ir yra užtikrintas jo finansavimas.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>6.2. Užtikrintas netinkamų finansuoti su projektu susijusių išlaidų padengimas.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam kriterijui, būtina įsitikinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – projekte numatytoms netinkamoms finansuoti išlaidoms užtikrintas finansavimas; – netinkamų išlaidų finansavimo šaltiniai yra aiškiai apibrėžti, patikimi, tinkamai išdėstyti laike; – netinkamų išlaidų finansavimas neturės neigiamos įtakos projekto įgyvendinimui. <p>Informacijos šaltiniai – paraiška.</p>			
<p>6.3. Užtikrintas finansinis projekto (veiklų) rezultatų tęstinumas.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam kriterijui, būtina įsitikinti, ar užtikrintas finansinis projekto (veiklų) rezultatų tęstinumas.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
7. Užtikrintas efektyvus projektui įgyvendinti reikalingų lėšų panaudojimas.			
<p>7.1. Projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimas pagrįstas sąnaudų ir naudos analizės rezultatais:</p>			

Netaikoma.			
7.1.1. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojamos pajamų, sąnaudų, finansavimo šaltinių, sukuriamos naudos ir kitos prielaidos yra pagrįstos;			
Netaikoma.			
7.1.2. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojamas vienodas pagrįstos trukmės analizės laikotarpis;			
Netaikoma.			
7.1.3. projekto įgyvendinimo alternatyvoms įvertinti naudojama vienoda pagrįsto dydžio diskonto norma;			
Netaikoma.			
7.1.4. optimali projekto įgyvendinimo alternatyva pasirinkta pagal projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių ir (arba) ekonominių rodiklių (grynosios dabartinės vertės, vidinės gražos normos, naudos ir sąnaudų santykio) reikšmes;			
Netaikoma.			
7.1.5. pasirinktai projekto įgyvendinimo alternatyvai realizuoti nėra žinomų teisinių, techninių ir socialinių apribojimų.			
Netaikoma.			
7.2. Projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimas pagrįstas sąnaudų efektyvumo rodikliu.			
Netaikoma.			
7.3. Įvertintos pagrindinės projekto rizikos ir suplanuotos rizikų valdymo priemonės bei joms įgyvendinti reikalingi ištekliai.			
Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina			

<p>įsitikinti, ar įvertintos pagrindinės rizikos ir suplanuotos rizikų valdymo priemonės bei joms įgyvendinti reikalingi ištekliai.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>7.4. Numatytos projekto veiklos atitinka tinkamoms finansuoti veikloms ir jų apimtims nustatytus reikalavimus. Išlaidos atitinka nustatytus reikalavimus ir yra būtinos projektams įgyvendinti. Veiklos ir išlaidos suplanuotos efektyviai ir pagrįstai, įvertinus ir iki paraiškos pateikimo pradėtas ar įvykdytas viešųjų pirkimų procedūras. Vertinant pareiškėjo įgyvendintus ir (arba) įgyvendinamus projektus toms pačioms veikloms ir išlaidoms finansavimas nėra skiriamas pakartotinai.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – numatytos projekto veiklos atitinka tinkamoms finansuoti veikloms ir jų apimtims nustatytus reikalavimus; – išlaidos atitinka nustatytus reikalavimus ir yra būtinos projektams įgyvendinti; – veiklos ir išlaidos suplanuotos efektyviai ir pagrįstai, įvertinus ir iki paraiškos pateikimo pradėtas ar įvykdytas viešųjų pirkimų procedūras; – vertinant pareiškėjo įgyvendintus ir (arba) įgyvendinamus projektus toms pačioms veikloms ir išlaidoms finansavimas nėra skiriamas pakartotinai. <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>7.5. Pareiškėjas gali įgyvendinti projekto tikslus, veiklas, uždavinius bei pasiekti rezultatus per projekto įgyvendinimo laikotarpį; projekto įgyvendinimo trukmė, vieta atitinka projektų finansavimo sąlygų apraše nustatytus reikalavimus.</p>	<p>Projekto įgyvendinimo trukmė/terminas ir vieta turi atitikti Aprašo 21 ir 23 punktuose nustatytus reikalavimus.</p>		

<p>Vertinant atitiktį šiam vertinimo aspektui, būtina įsitikinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pareiškėjas gali įgyvendinti projekto tikslus, veiklas, uždavinius ir pasiekti rezultatus per projekto įgyvendinimo laikotarpį; – projekto įgyvendinimo trukmė, vieta atitinka Apraše nustatytus reikalavimus. <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
<p>7.6. Projektas atitinka kryžminio finansavimo reikalavimus.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>7.7. Teisingai pritaikyti fiksuotoji projekto išlaidų norma, fiksuotieji projekto išlaidų vieneto įkainiai, fiksuotosios projekto išlaidų sumos ir (ar) apdovanojimai.</p> <p>Netaikoma.</p>			
<p>7.8. Paraiškoje teisingai nurodyta projekto kategorija, iš projekto planuojamos gauti pajamos (taip pat ir grynosios pajamos) teisingai apskaičiuotos ir teisingai nustatytas projektui reikiamo finansavimo dydis, atsižvelgiant į tai, ar įgyvendinant projektą:</p> <ul style="list-style-type: none"> – negaunama pajamų; – gaunama pajamų ir jos yra įvertintos iš anksto; – gaunama pajamų, bet jų iš anksto neįmanoma apskaičiuoti. <p>Netaikoma.</p>			
8. Projekto veiklos vykdomos tinkamoje veiksmų programos įgyvendinimo teritorijoje.			
<p>8.1. Projekto veiklos vykdomos Lietuvos Respublikoje arba ne Lietuvos Respublikoje, bet jas vykdant sukurti produktai, gauti rezultatai ir nauda (ar jų dalis, proporcinga Lietuvos Respublikos finansiniam įnašui) atitinka Lietuvos Respublikai ir projektas atitinka bent</p>	<p>Projekto veiklų vykdymo teritorija turi atitikti šio Aprašo 23 punkte nustatytus reikalavimus.</p>		

<p>vieną iš šių sąlygų:</p> <p>a) iš Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo bendrai finansuojamo projekto veiklų, vykdomų ne Lietuvos Respublikoje, bet ES teritorijoje, išlaidos neviršija procento, nustatyto Apraše; arba pagal Aprašą vykdomos reprezentacijai skirtos veiklos;</p> <p>b) iš Europos socialinio fondo bendrai finansuojamo projekto veiklos vykdomos: ES teritorijoje; ne ES teritorijoje, bet tokių veiklų išlaidos neviršija procento, nustatyto Apraše.</p> <p>c) vykdomos techninės paramos projektų veiklos.</p> <p>Vertinant atitiktį šiam kriterijui, būtina įsitikinti, ar projekto veiklos vykdomos Lietuvos Respublikoje.</p> <p>Informacijos šaltinis – paraiška.</p>			
--	--	--	--

GALUTINĖ PROJEKTO ATITIKTIES BENDRIESIEMS REIKALAVIMAMS VERTINIMO IŠVADA:**1) Ar paraiška atitinka projektinį pasiūlymą ir valstybės ar regionų projektų sąrašą?** Taip Ne Taip su išlyga

Komentarai: _____

2) Paraiška įvertinta teigiamai pagal visus bendruosius reikalavimus ir specialiuosius kriterijus: Taip Ne Taip su išlyga

Komentarai: _____

3) Pareiškėjas nebandė gauti konfidencialios informacijos arba daryti poveikio vertinimą atliekančiai institucijai dabartinio paraiškų vertinimo arba atrankos proceso metu: Taip, nebandė Ne, bandė

Komentarai: _____

(Privaloma pildyti tik atsakius „Ne, bandė“, t. y. nurodomos faktinės aplinkybės.)

4) Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo metu nustatytos projekto tinkamos finansuoti ir tinkamos deklaruoti Europos Komisijos (toliau – EK) išlaidos:

Bendra projekto vertė (bendra projekto vertė apima ir tinkamas, ir netinkamas išlaidas), Eur	Didžiausia galima projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma:					Pajamos, mažinančios tinkamų deklaruoti EK išlaidų sumą, Eur	Tinkamos deklaruoti EK išlaidos	
	Iš viso, Eur	Iš jų:					Didžiausia EK tinkamų deklaruoti išlaidų suma, Eur	Dalis nuo tinkamų finansuoti išlaidų, proc
		Prašomos skirti lėšos – iki, Eur	Dalis nuo tinkamų finansuoti išlaidų, proc.	Pareiškėjo ir partnerio (-ių) nuosavos lėšos, Eur	Dalis nuo tinkamų finansuoti išlaidų, proc.			
1	2	3	4=(3/2)*100	5	6=(5/2)*100	7	8	9=(8/2)*100

Pastabos:

(Šiame laukelyje pagal poreikį gali būti įrašomos papildomos sąlygos, kurias įgyvendinančioji institucija atsižvelgdama į projekto rizikingumą, siūlo įtraukti į projekto sutartį.)

(paraiškos vertinimą atlikusios institucijos atsakingo asmens pareigų pavadinimas)

(data)

(vardas ir pavardė, parašas, jei pildoma popierinė versija)

2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos
5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-V-812 „Nacionalinių turizmo maršrutų, trasų ir produktų rinkodara bei turizmo ženklavimo infrastruktūros plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 2 priedas

INFORMACIJA, REIKALINGA PROJEKTO ATITIKČIAI PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAMS ĮVERTINTI

1. Projekto veiklų prisidėjimas prie atsakingo turizmo skatinimo kultūros ir gamtos paveldo objektuose.

<i>Atsakingo turizmo aspektai:</i>	<i>Projekte esantys atsakingo turizmo aspektai:</i>
1.1. Optimaliai naudoti išteklius.	
1.2. Gerbti ir saugoti turistus priimančių bendruomenių socio-kultūrinį autentiškumą.	
1.3. Prisidėti prie tarpkultūrinio supratimo ir tolerancijos.	
1.4. Palaikyti gyvybingas ir ilgalaikes ekonomines veiklas, duodančias socialinę ir ekonominę naudą visoms dalyvaujančioms interesų grupėms.	
1.5. Skatinti vietovei tinkamiausias turizmo formas.	
1.6. Mažinti neigiamą ekonominį, aplinkosauginį ir socialinį turizmo poveikį.	
1.7. Prisidėti prie gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimo bei pasaulio įvairovės palaikymo.	
1.8. Suteikti malonesnių patirčių turistams per prasmingesnius ryšius su vietos gyventojais ir per geresnį vietovės kultūrinių, socialinių bei aplinkosauginių klausimų supratimą.	
1.9. Suteikti priėjimą žmonėms su fizine negalia.	

2. Projekto poveikis unikalių vartotojų skaičiaus augimui e-rinkodaros priemonėse.

<i>E-rinkodaros priemonės:</i>	<i>Unikalių vartotojų skaičiavimo būdai:</i>	<i>Projekte esančios e-rinkodaros priemonės:</i>
2.1 Internetinių puslapių kūrimas.	Sumuojami apsilankę unikalūs vartotojai.	
2.2. Mobilųjų aplikacijų kūrimas.	Sumuojami unikalių vartotojų atsiuntimai.	
2.3. Naujienlaiškiai.	Sumuojami užsiprenumeravę naujienlaiškį unikalūs vartotojai arba unikalių vartotojų peržiūros.	
2.4. Socialiniai tinklai.	Sumuojami sekantis informaciją socialiniuose tinkluose (sekėjai) arba unikalių vartotojų interakcijos	
2.5. Paieškos sistemos optimizavimas.	Sumuojami unikalūs vartotojai, kurie puslapyje apsilankė pasinaudodami paieškos sistema.	
2.6. Reklama paieškos sistemoje	Sumuojami unikalių vartotojų paspaudimai ant reklamų.	

3. Projekte numatytos ženklinti lankytinos vietos yra įtrauktos į lankytinų vietų sąrašą, nurodytą Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2015 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V(E)-4 „Dėl lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių LVMOT 15 patvirtinimo“, 16 punkte.

<i>Numatoma ženklinti lankytina vieta</i>	<i>Ar ji įtraukta į lankytinų vietų sąrašą?</i>
3.1.	
3.2.	
3.3.	